

CDA

Voor een Delft dat we door willen geven

Verkiezingsprogramma CDA Delft

2018 - 2022

Inhoudsopgave

Voorwoord voorzitter en lijsttrekker	3
Inleiding	5
De vier CDA-kernwaarden in Delft	5
1. Delft is een stad van alle inwoners	6
2. Solidair zijn aan elkaar	15
3. Een geloofwaardige, betrouwbare en transparante overheid	21
4. Een stad die we door willen geven	24
Kandidatenlijst	33

Voorwoord voorzitter

'Wat een mooie, leuke stad!' Deze reactie krijg je meestal, als je iemand vertelt dat je in Delft woont. En terecht, want Delft heeft veel te bieden. Ik noem een paar aspecten. Een prachtige historische binnenstad die over de eeuwen gespaard is gebleven van al te drieste ingrepen. Een stad die met Oranje, Vermeer en Van Leeuwenhoek een plek heeft in de nationale geschiedenis van Nederland. Een levendige, vitale stad met de TU en kennisinstituten. Een gunstige ligging en goede bereikbaarheid in de Randstad. En bovenal een prettige Delftse, menselijke schaal: niet te groot en niet te klein.

Tegenover dit gezicht op Delft staan ook andere kanten. De werkloosheid is relatief hoog, vooral onder Delftenaren met een lagere opleiding. De woningvoorraad is eenzijdig en grote delen van de naoorlogse woningen zijn toe aan groot onderhoud met betere energieprestaties. In een aantal buurten is sprake van concentratie van sociale problemen. Er is overlast en de veiligheid staat daar onder druk. Dit verdient langdurige aandacht en inzet.

Als politieke partij in het constructieve midden heeft CDA Delft een groot aantal ideeën voor de toekomst van onze stad. Die ideeën worden in dit verkiezingsprogramma 2018-2022 beschreven. We bouwen daarbij voort op de karakteristieken van Delft als middelgrote stad, waar de mensen elkaar kennen en er voor elkaar willen zijn.

Het bestuur van het CDA heeft gezien dat een grote groep CDA-leden met input vanuit de hele stad enthousiast aan het verkiezingsprogramma heeft gewerkt. Daarna hebben we een kandidatenlijst met vijftig personen vastgesteld. Conclusie: het CDA staat klaar om met andere partijen in de Delftse politiek verder te bouwen aan de toekomst van Delft en al haar inwoners.

Aad van Tongeren
Voorzitter CDA Delft

Voorwoord lijsttrekker

Het CDA Delft is een brede volkspartij, die midden tussen de mensen staat. Het CDA wil een Delft waar het goed is om te leven, te wonen en te werken. Waar mensen naar elkaar om willen zien en samen tot veel in staat zijn. Dat past bij ons christendemocratisch mensbeeld. De christendemocratie is geïnspireerd door het Evangelie en de christelijke tradities, en komt daarom op voor alle mensen. Dit is terug te vinden in ons verkiezingsprogramma.

Maar ons christendemocratisch mensbeeld straalt ook af van onze kandidatenlijst. Iedereen die zich kan vinden in ons gedachtegoed en zich in wil zetten voor de samenleving en voor anderen, is welkom bij het CDA. Onze kandidatenlijst is een evenwichtige, diverse lijst van vijftig mensen, die midden in de samenleving staan. Deze diversiteit laat zien dat we die brede volkspartij ook zijn. Want hoe divers de vijftig kandidaten ook zijn, ze hebben allemaal één ding gemeen: ze houden van Delft en willen zich inzetten voor de mensen die in Delft wonen of Delft bezoeken. En vanuit dat eerder genoemde mensbeeld willen we werken en is er ruimte voor identiteit en het geloof dat je niet alleen voor je zelf leeft. Het CDA wil de

komende jaren verder bouwen aan een gemeenschap waarin mensen elkaar kennen, samen naar oplossingen zoeken en naar vermogen een steentje bijdragen.

Vanuit dit mensbeeld heeft het CDA vier kernwaarden opgesteld: gespreide verantwoordelijkheid, solidariteit, publieke gerechtigheid en rentmeesterschap. Deze zijn in ons verkiezingsprogramma vertaald naar Delft. Bij het oplossen van maatschappelijke en politieke problemen gebruiken we deze vier kernwaarden als uitgangspunten. Ieder mens is van waarde en doet mee. Als mensen zijn we betrokken bij elkaar en voelen we ons verantwoordelijk voor de samenleving en een duurzame toekomst. Dat is een bewuste en betrokken bijdrage van de burgers. Bepalend is niet waar je vandaan komt, maar wie je bent en wat je doet. Een sterke samenleving maken we samen, in verantwoordelijkheid voor onszelf en elkaar. Bij alles wat we doen moeten we er rekening mee houden dat we de wereld geërfd hebben en weer doorgeven.

Gericht op deze visie heeft het CDA Delft het verkiezingsprogramma opgesteld. Delft is een stad voor alle inwoners die solidair zijn aan elkaar en bestuurd worden door een geloofwaardige, betrouwbare en transparante overheid.

Iedereen heeft bepaalde doelen en idealen in zijn of haar leven en talenten om te gebruiken. Tegelijk leven we niet alleen en niet alleen voor onszelf. Ook u kunt alleen het maximale uit uw leven halen als u uw talenten inzet voor anderen. U bent samen op weg met anderen, als mensen zijn we verbonden met elkaar.

Mijn uitnodiging aan u is om mee te doen én verantwoordelijkheid te nemen voor uw deel van de maatschappij. Dit appèl gaat niet uit naar een bepaalde groep, maar naar iedereen. Dus ook naar u! Want samen kunnen we meer. Delft is een stad om van te houden en om door te geven aan onze kinderen, kleinkinderen en volgende generaties.

Rob van Woudenberg
Lijstrekker CDA Delft 2018

Inleiding

De afgelopen jaren hebben de fractieleden van het CDA, daarbij ondersteund door een groot aantal leden en sympathisanten, honderden gesprekken met bewoners van onze stad gevoerd. Door bewoners uit te nodigen voor fractievergaderingen of deze fractievergaderingen bij verenigingen op locatie te houden, door mee te doen met evenementen zoals Lichtjesavond, NL Doet en Delft Serveert, door inwoners, verenigingen en ondernemers op te zoeken. Uit al die activiteiten en gesprekken zijn honderden ideeën naar voren gekomen over wat beter kan in Delft, of anders zou moeten. Sommige ideeën waren zo urgent, dat we meteen actie hebben ondernomen. Andere voorstellen zijn meegenomen bij het schrijven van dit verkiezingsprogramma.

Tegelijk is een verkiezingsprogramma ook niets meer dan een foto, een momentopname. Sommige punten uit dit programma zullen bij de verkiezingen al weer achterhaald zijn. Dit verkiezingsprogramma is dus vooral ónze visie op de gemeente Delft. Het is een weerspiegeling van de afgelopen jaren, maar deze visie zal de komende vier jaren (opnieuw) de basis vormen van ons politiek handelen in de gemeenteraad, voor en met Delftse inwoners, verenigingen en ondernemers.

Kernwaarden CDA

Het CDA kent vier kernwaarden: gespreide verantwoordelijkheid, solidariteit, publieke gerechtigheid en rentmeesterschap. In Delft hebben we deze kernwaarden vertaald naar lokale en eigentijdse uitgangspunten. Deze vormen de basis van onze politieke keuzes, en ook de basis van ons verkiezingsprogramma.

De vier CDA-kernwaarden in Delft

1. Delft is een stad van alle inwoners

In Delft wonen ruim honderdduizend mensen. Sommige inwoners wonen hun hele leven in Delft. Anderen wonen hier tijdelijk, bijvoorbeeld omdat ze in Delft studeren of omdat ze een baan in de regio hebben. Maar tijdelijk of voor het hele leven: iedere inwoner van Delft mag zich gewaardeerd voelen door de gemeente en door de andere inwoners. Als inwoners van Delft zijn wij samen verantwoordelijk voor de ontwikkeling, het beheer en het functioneren van onze mooie stad. Dit betekent dat iedereen binnen de eigen mogelijkheden bereid moet zijn een stukje verantwoordelijkheid te nemen. Het betekent ook dat de gemeente initiatieven vanuit de stad aanmoedigt en stimuleert. Wanneer er door de gemeente keuzes moeten worden gemaakt, worden bewoners actief betrokken en worden de belangen van diverse bewoners zorgvuldig tegen elkaar afgewogen. De gemeente speelt geen groepen tegen elkaar uit.

2. Solidair zijn aan elkaar

Ieder mens telt en is waardevol! Het CDA vindt het daarom essentieel dat iedere inwoner van Delft meedoet en mee kan doen in de samenleving. Participeren is goed voor het welzijn

van het individu; het verbetert de gezondheid, haalt mensen uit het isolement en geeft zelfvertrouwen en eigenwaarde. Daarnaast zorgen participerende burgers voor samenhang en begrip voor elkaar in de maatschappij. Iedereen moet dus meedoen, maar niet iedereen kan dat op dezelfde manier of in hetzelfde tempo.

Beperkingen (zoals ziekte) of obstakels (zoals schulden) kunnen ervoor zorgen dat meedoen lastiger is. Daarom moeten we samen kijken wat wel kan als er sprake is van een beperking en samen aan de slag om een blokkade weg te werken. Dit geldt zowel voor ouderen, die passende zorg moeten krijgen, als voor kinderen, die mee moeten kunnen op schoolreisje, willen sporten of een muziekinstrument willen spelen.

Als inwoners van Delft helpen wij elkaar om verder te komen. We steunen elkaar op moeilijke momenten, in alle levensfasen. We stimuleren mensen om hun eigen talenten te (blijven) ontdekken, te ontwikkelen en te gebruiken. Zo nodig spreken we mensen uitdrukkelijk aan op wat zij kunnen. De gemeente heeft extra aandacht voor de kwetsbare groepen.

3. Een geloofwaardige, betrouwbare en transparante overheid

Het vertrouwen van mensen in de politiek neemt al jaren af. Steeds meer mensen hebben het gevoel dat politici over hen praten in plaats van met hen. Beslissingen en maatregelen die de gemeente neemt moeten helder worden uitgelegd en duidelijk worden gecommuniceerd. Wanneer bewoners of ondernemers iets van de gemeente vragen, moet het uitgangspunt van de gemeente zijn hoe de mensen geholpen kunnen worden. Als inwoners van Delft mogen wij van het gemeentebestuur eisen dat het zich zelf aan de regels houdt.

4. Een stad die we door willen geven

Als inwoners zijn wij geen eigenaar van Delft, maar gebruikers. Wij mogen nu gebruik maken van het mooie wat Delft ons biedt en profiteren van wat eerdere generaties hebben opgebouwd. Tegelijk willen wij Delft minstens zo mooi doorgeven aan toekomstige generaties. Dat betekent dat we streven naar een leefbare, duurzame en financieel gezonde stad. Een belangrijk aspect hierbij is de Delftse, menselijke schaal.

1. Delft is een stad van alle inwoners

Delft voor iedereen – een stad in balans

Iedereen samen in één stad

Veel van de inwoners van Delft zijn hier geboren en getogen. Vaak zijn deze mensen erg trots op hun stad. En vaak willen deze mensen zo lang mogelijk in Delft wonen. Eerst als kind dat opgroeit in een gezin, dan als jonge starter met zelfstandige woonruimte, later als volwassene al dan niet met een eigen gezin in een passende woning en nog weer later als oudere, wellicht in een seniorenwoning. Maar wel in Delft!

Veel andere inwoners van Delft zijn hier later in hun leven komen wonen. Vanwege studie of werk, om de liefde of omdat ze gevlucht zijn voor oorlogsgeweld. Sommige van deze mensen blijven 'plakken' in Delft, terwijl anderen Delft na een aantal jaren weer verlaten. Ook al deze mensen hebben wensen die passen bij hun levensfase.

Soms lijken de belangen van mensen die korte tijd in Delft wonen te botsen met belangen van mensen die hier hun hele leven wonen. Veel inwoners ervaren een tweedeling tussen deze groepen. Een tweedeling die er voor het CDA niet zou moeten zijn. Wij zijn allemaal en samen 'Delft'.

Mensen die hier later komen wonen moeten zich welkom voelen en een gewaardeerd inwoner van onze stad gedurende de tijd dat ze hier wonen. Ook als ze hier maar kort wonen! En mensen die hier hun hele leven lang wonen moeten zich niet een tweederangsburger in hun eigen stad voelen. Het CDA komt op voor de belangen van alle inwoners!

Ieder mens is gelijkwaardig

Het CDA staat voor een Delft waarin iedere inwoner, ongeacht geslacht, leeftijd, afkomst, seksuele voorkeur, geloofsovertuiging of opleidingsniveau zich gewaardeerd en gelijkwaardig behandeld voelt. Het besef dat ieder mens ertoe doet en in onze samenleving gelijkwaardig is, dient op scholen aan kinderen en jongeren te worden bijgebracht. De gemeente vervult een voortrekkersrol in de gelijke behandeling van haar inwoners. Tenzij het een duidelijk doel heeft, moet de gemeente niet langer vragen naar geslacht, leeftijd of andere 'persoonlijke eigenschappen' op formulieren of websites.

Omdat ieder mens even waardevol is, is het CDA principieel tegen discriminatie. Alleen het bewust bevoordelen van bepaalde groepen om een historische achterstandspositie te doorbreken (positieve discriminatie) is soms nog nodig. Zolang bijvoorbeeld vrouwen nog ondervertegenwoordigd zijn in managementfuncties in de gemeente, mag de gemeente dus het beleid voeren dat bij gelijke geschiktheid de voorkeur voor een dergelijke functie uitgaat naar een vrouw. Voorkeursbeleid moet echter niet langer duren dan noodzakelijk en mag er ook niet toe leiden dat mensen die tot een 'meerderheid' behoren - vaak zonder dat zij daar zelf voor gekozen hebben en ook zonder dat zij er zelf persoonlijk voordeel van hebben - onnodig benadeeld worden door de gemeente.

Studenten

De TU Delft is de afgelopen jaren snel gegroeid. En ook voor de komende jaren verwacht de TU Delft nog verder te groeien. Deze groei is een erkenning voor de kwaliteit van het onderwijs en het onderzoek dat op de TU plaatsvindt. Daar mogen we als Delft trots op zijn!

Maar de snelle groei van de TU Delft moet door de stad Delft worden opgevangen. En dat zorgt voor uitdagingen op de woningmarkt. De afgelopen jaren zijn al veel extra nieuwe woningen speciaal voor studenten bijgebouwd, maar nog steeds is er een tekort. Bijbouwen van studentenwoningen op de TU-campus en andere, creatieve oplossingen (zoals initiatieven waar studenten en senioren een complex delen) zijn daarom nodig.

De TU maakt de campus de komende jaren levendiger en bruisender. Nieuwe, duurzame studentenwoningen, horeca en groenvoorzieningen dragen hieraan bij. Op korte termijn wil het CDA bekijken of ook in andere plaatsen in de omgeving van Delft leegstaande gebouwen kunnen worden getransformeerd tot studentenwoningen. Belangrijk is dan natuurlijk wel dat deze plaatsen goed bereikbaar zijn met de fiets en het openbaar vervoer.

Eerlijkere regels rondom verkamering

Studenten zorgen voor meer levendigheid in de stad en in de straten waar ze wonen. Te massale verkamering van woningen echter heeft de afgelopen jaren in een aantal straten tot overlast geleid. Daarnaast zorgt massale verkamering voor een verstoring van de woningmarkt doordat gezinswoningen minder beschikbaar zijn voor de doelgroep waarvoor ze gebouwd zijn. Dankzij initiatieven van het CDA is dit onderwerp op de politieke agenda gekomen. Dit heeft eind 2017 geleid tot de invoering van een omzettingsvergunning, een vergunning om een bestaande woning te mogen verkameren. De bedoeling is dat hierdoor minder woningen verkamerd gaan worden.

De huidige collegepartijen hebben ervoor gekozen om verkameren alleen nog maar toe te staan voor goedkopere woningen. Dure woningen in het centrum mogen nu niet meer verkamerd worden, maar goedkopere woningen in de buitenwijken nog wel. Het CDA vindt dit onrechtvaardig. Bovendien worden de problemen veroorzaakt door te massale verkamering van woningen in bepaalde straten hiermee niet opgelost, maar enkel verplaatst naar de buitenwijken. Om een gezonde balans te houden en de lusten en lasten eerlijk over de stad te verdelen, stelt het CDA voor dat in elke straat maximaal 1 op de 6 woningen (ongeveer 15%) omgebouwd mag worden tot studentenhuis. Zo creëren we woonruimte voor studenten in de hele stad, maar blijft er ook voldoende aanbod voor starters, gezinnen en ouderen.

Senioren

Delft is een stad waar je oud mag en moet kunnen worden. Steeds meer senioren, met of zonder beperking, blijven zo lang mogelijk zelfstandig wonen. Het is mede om deze reden dat verzorgingshuizen, waar ouderen tot voor kort nog bijna standaard gingen wonen, zijn of worden gesloten. Het CDA staat voor verantwoord zelfstandig wonen.

Senioren hebben een reële kans dat zij in een sociaal isolement komen of vereenzamen. Het CDA ziet eenzaamheidsbestrijding onder senioren als een verantwoordelijkheid van de gemeente. Een actieplan "bestrijding van eenzaamheid" met een taskforce om hier een begin mee te maken kan de eenzaamheid onder onze ouderen enorm verminderen. Daarnaast daagt het CDA Delftse kennisinstellingen en bedrijven uit om met creativiteit en innovaties te voorkomen dat senioren in een sociaal isolement komen. We denken

bijvoorbeeld aan innovaties die de mobiliteit van senioren kunnen vergroten of innovaties op het gebied van social media zodat senioren hun sociale contacten kunnen onderhouden.

Technische innovaties kunnen dus het zelfstandig wonen tot verantwoord zelfstandig wonen maken. Maar intermenselijk contact tussen jongeren en ouderen, binnen een familie en tussen de ouderen onderling blijft natuurlijk essentieel om gelukkig zelfstandig te kunnen leven. Het CDA heeft zich de afgelopen jaren al sterk gemaakt voor nieuwe woonconcepten, die hieraan kunnen bijdragen, zoals het flexibel aanbouwen van woonruimte aan eengezinswoningen of kangoeroewoningen waarmee gezinnen hun ouders in huis kunnen nemen.

Stimuleren persoonlijk contact

Persoonlijk contact is essentieel in ieder mensenleven. Het is belangrijk dat mensen, ook al zijn ze hulpbehoevend, bij elkaar op bezoek kunnen komen. Om eenzaamheid en sociaal isolement van ouderen te voorkomen, wil het CDA groepswonen stimuleren en faciliteren. Daarnaast willen wij met de ouderen van onze stad bespreken welke andere vormen van wonen voor hen helpend kunnen zijn bij het voorkomen van eenzaamheid en isolement.

Het CDA is enthousiast over woonvormen waar senioren en jongeren een complex delen. (Geselecteerde) studenten bewonen gratis of goedkoop een kamer in een seniorencomplex en in ruil daarvoor helpen zij de oudere bewoners met technologie of organiseren ze activiteiten.

Seniorenwoningen moeten goede verbindingen hebben met andere delen van de stad. Het CDA wil buslijn 62 terug en wil dat Delft bij de Metropoolregio zich hier actief voor inzet.

Buitenlandse nieuwkomers

Ook in Delft vestigen zich mensen die van buiten Nederland komen. Het is belangrijk dat deze nieuwkomers zich snel onderdeel van onze gemeente en gemeenschap kunnen voelen. Het CDA heeft hierbij speciale aandacht voor statushouders. Delft ondersteunt statushouders bij het integratieproces, bijvoorbeeld door actieve begeleiding bij het vinden van (vrijwilligers)werk.

Het is belangrijk dat statushouders snel de Nederlandse taal leren. Het CDA waardeert daarom de rol van taalvrijwilligers die anderstaligen helpen uit hun achterstandspositie te komen. De gemeente kan faciliteren bij het vinden van deze taalvrijwilligers.

Ook buurten waar buitenlandse nieuwkomers komen wonen verdienen ondersteuning vanuit de gemeente. Hun buurt verandert immers ook! Zoveel mogelijk moet gestimuleerd worden de huidige bewoners en de nieuwkomers in hun dagelijkse leven contact hebben met elkaar. Net zoals studenten al kamers huren in een verzorgingshuis, kan gekeken worden naar mixvormen waarin studenten en statushouders een gebouw delen. Het CDA wil voorkomen dat er wijken of buurten ontstaan, waar sociale problemen zich concentreren.

Ondernemers

Onze ondernemers vormen het hart van onze stad. Zij zorgen voor werkgelegenheid en innovatie. Zo'n 70% van de lokale werkgelegenheid is afkomstig van MKB-ers. De tevredenheid onder MKB-ers is echter laag: uit onderzoek blijkt dat Delft landelijk in de

achterhoede scoort. In 2022 moet Delft in de top 50 van meest MKB-vriendelijke gemeenten van Nederland staan. Dat verdienen onze ondernemers! Dit kan gerealiseerd worden door meer en betere communicatie met ondernemers, een klantvriendelijkere houding en minder regeldruk vanuit de gemeente. Ondernemers moeten het gevoel krijgen weer 'waar voor hun geld' te krijgen!

Toeristenbelasting moet ten goede komen aan stadsmarketing. Ondernemers mogen wat het CDA betreft meedenken in de besteding van deze gelden.

Het CDA heeft in de regio de afgelopen jaren het verzet getrokken tegen de mogelijke komst van de Holland Outlet Mall in Zoetermeer. Dit omdat dit outletcentrum te veel klanten van onze ondernemers in Delft zou wegtrekken. Het ziet ernaar uit dat het regionale verzet succes gehad heeft en dat de Holland Outlet Mall er definitief niet komt. Het CDA zal zich de komende jaren blijven inzetten tegen ongewenste regionale retailontwikkelingen.

Verenigingen en stichtingen

Verenigingen en stichtingen en de vrijwilligers die er actief zijn, zijn het cement van de samenleving. Zonder hen kunnen we niet. De gemeente moet stichtingen en verenigingen helpen en niet tegenwerken. Dit kan door te helpen parkeerproblemen op te lossen, door niet de huisvesting en daarmee de sport-, cultuur- en muziekbeoefening te frustreren maar door mee te denken hoe de sport, muziek of kunst/cultuurvereniging beter kan functioneren.

Verenigingen en stichtingen helpen

Het CDA stelt voor dat vrijwilligersorganisaties onder voorwaarden in aanmerking komen voor ontheffing van (gemeentelijke) belastingen en andere heffingen. Jaarlijks terugkerende evenementen georganiseerd door sport-, cultuur- en muziekverenigingen vallen nu vaak buiten de boot bij subsidieaanvragen. Het CDA wil voor deze verenigingen de mogelijkheden voor een structurele subsidie invoeren.

Delft kent sinds een paar jaar de 'Right to Challenge'. Het huidige beleid van de gemeente is naar de mening van het CDA echter te strak ingekaderd. Hierdoor worden goede initiatieven vanuit burgers en lokale verenigingen vaak afgewezen. Het CDA wil deze kaders daarom verruimen, zodat initiatieven uit de samenleving meer kans krijgen.

Delft in de regio

Samenwerken waar nodig

Delft heeft een lange geschiedenis van samenwerking met de omliggende gemeenten. De uitdagingen in het sociale domein, maar ook op de woningmarkt, vragen om een duidelijkere gezamenlijke aanpak met de omringende gemeenten. Kleinschalig, dichtbij en denkend vanuit de mensen zijn onze uitgangspunten. Dat betekent dat het CDA ervoor kiest dat we in Delft doen wat in Delft kan en dat we samenwerken met andere gemeentes daar waar Delft het niet alleen kan of daar waar samenwerken tot (financiële) voordelen voor Delft en voor de andere gemeenten leidt.

Goede buur

Samenwerken betekent ook dat Delft een goede buur is voor de andere gemeenten in de regio. Bij Delftse plannen die mogelijk grote consequenties hebben voor buurgemeenten neemt Delft het initiatief tot overleg met deze gemeenten om tot gedragen plannen te komen.

Groengebied Midden-Delfland

Naast Delft ligt Midden-Delfland, de groene oase van de regio. Het CDA is blij dat Midden-Delfland recent is erkend als bijzonder provinciaal landschap. Voor inwoners van Delft is Midden-Delfland een belangrijk gebied om tot rust te komen en op fietsafstand van de drukke stad te genieten van mooi groen. Het CDA Delft vindt het belangrijk dat Midden-Delfland groen blijft en niet opgeslokt wordt door de groeiende steden en zet zich daarom in voor behoud van dit landschap.

Metropoolregio Rotterdam-Den Haag

Delft werkt sinds een paar jaar samen met 23 gemeenten binnen de Metropoolregio Rotterdam-Den Haag (MRDH) aan regionale aanpak van de economie en verkeer. Twee onderwerpen waarbij het logisch is om hier als regio op samen te werken. Het CDA is echter nog niet tevreden met hoe de MRDH werkt. De overheadkosten zijn (te) hoog, de twee grote gemeenten Rotterdam en Den Haag zijn oppermachtig en de mogelijkheden voor gekozen volksvertegenwoordigers om de MRDH te controleren zijn nog te beperkt. Om die redenen wil het CDA de werkgebieden van de MRDH de komende jaren niet verder uitbreiden. Liever zien wij dat de MRDH eerst de aanbevelingen uit de tussenevaluatie van de MRDH oppakt, en zo slagvaardiger en democratischer wordt.

Delft moet zich de komende jaren als een positieve, maar assertieve deelnemer opstellen als gemeente middenin de MRDH.

Sport en recreatie

Bewegen en cultuur zijn belangrijke elementen bij een lichamelijk en geestelijk gezond leven, persoonlijke ontwikkeling en sociale ontwikkeling. Sport, recreatie en cultuur dragen bij aan een bruisend Delft. Zowel topsport en breedtesport zijn van belang.

Sportende schoolkinderen

Voor kinderen is sporten gezond en goed voor de ontwikkeling op diverse terreinen. Het CDA wil daarom dat de samenwerking tussen scholen en sportverenigingen wordt gestimuleerd, zodat zij gezamenlijk voor activiteiten kunnen zorgen. Sporten op school is erg belangrijk. We willen middelen vrijmaken om het schoolzwemmen weer in te voeren voor alle Delftse kinderen.

Het CDA ondersteunt het jeugdsportfonds, waarmee sport toegankelijk wordt voor alle Delftse kinderen.

Sporten in de buurt

Buurtsport willen we wortelen binnen de wijken van Delft. Hiermee kunnen we kleinschaligheid creëren daar waar dat mogelijk is. Om dit te bereiken is samenwerking tussen sportverenigingen, onderwijs en accommodatie-eigenaren noodzakelijk. De gemeente ondersteunt deze ontwikkeling actief. Buurtcoaches worden, in overleg met de sportwereld, samengebracht tot sportmanagers per wijk.

Sportverenigingen

Het CDA wil investeren in toegankelijke, kwalitatief hoogstaande accommodaties waar kan worden gesport. Wij willen dat de gemeente actief meedenkt met sportverenigingen die op zoek zijn naar goede (nieuwe) sportlocaties, en hier waar mogelijk faciliteert.

Zo kan de gemeente sportverenigingen ondersteunen met kennis en advies bij het verduurzamen van sportaccommodaties. Door het inrichten van een subsidieregeling aanvullend op landelijke regelingen, kan de gemeente investeringen van verenigingen mogelijk maken.

Sportverenigingen spelen een belangrijke maatschappelijke rol. Kwetsbare mensen in onze samenleving kunnen dankzij sport gestimuleerd worden tot een gezonde leefstijl. Het is dus belangrijk dat sportvereniging blijven bestaan. De gemeente kan hierin ondersteunen door verenigingen te helpen met het maken van een toekomstvisie en met de werving, opleiding en bijscholing van de vrijwilligers. Hiervoor ziet het CDA een belangrijke rol weggelegd voor de Delftse Sportraad.

Sportverenigingen ontvangen jaarlijks vele bezoekers van buiten Delft. Het is belangrijk dat deze bezoekers een goede indruk aan Delft overhouden. Dat vergroot de kans dat de gasten nog een keer terugkomen als toerist in Delft, en daarbij diensten en producten afnemen van onze horeca en middenstand. Sportterreinen en hun omgeving moeten er daarom goed onderhouden uitzien.

Cultuur

Cultuur verbindt en is een factor van betekenis voor een stad. Cultuur geeft Delft haar identiteit. Het maakt Delft levendig en aantrekkelijk en stimuleert creativiteit bij jong en oud. Een rijke culturele omgeving trekt toeristen en bedrijven aan en stimuleert talentontwikkeling bij bewoners. Daarnaast zorgt het voor een sterkere onderlinge band tussen inwoners van Delft. Door verdere uitbouw van Delft Congresstad kan Delft het verblijfstoerisme naar een hoger plan brengen. Samen met Netwerk Binnenstad, Stichting Centrum Management Delft, bewoners en andere relevante organisaties blijven we zoeken naar de beste oplossingen om de stad aantrekkelijk te maken.

Culturele evenementen

Culturele evenementen zijn belangrijk voor de levendigheid in de stad. Bovendien trekken ze dagjesmensen en bezoekers uit de regio. Bij het organiseren en binnenhalen van culturele evenementen gaat wat het CDA betreft de kwaliteit voor kwantiteit: de evenementen moeten onderscheidend zijn en passen bij Delft en bij de grootte van Delft.

Niet altijd alles in de binnenstad

Veel evenementen concentreren zich in de binnenstad. Cultuur is echter niet alleen iets van de binnenstad, of van de jonge, kosmopolitische inwoners van onze stad. Het CDA waardeert alle vormen van cultuur: van ballet en klassieke muziek tot hiphop en dance. Culturele evenementen moeten dus juist niet alleen in de binnenstad plaatsvinden, maar over de hele stad verspreid. Cultuur is immers van en voor iedereen. Spreiding van evenementen ontlast ook de binnenstad. Soms een weekend geen evenement in de binnenstad, is een evenement op zichzelf.

Samenwerking

Het CDA is voorstander van betere samenwerking - bijvoorbeeld in de vorm van een Cultuurforum - tussen de grote culturele instellingen, TU Cultuur en overige organisaties en verenigingen om kennis te delen, samen te produceren en samen fondsen te werven.

Zichtbaar maken van onze unieke geschiedenis

Het CDA pleit voor een blijvende aandacht voor de historische stad en zijn uitstraling. Elke tijdsperiode kent specifieke bouwstijlen die iets zeggen over die periode. Ook gebouwen die geen monument zijn maar wel uniek, verdienen bescherming. Niet alleen zijn deze gebouwen onderdeel van onze geschiedenis en dus identiteit, maar vaak is herbestemming van een gebouw ook duurzamer dan sloop en opnieuw een gebouw bouwen.

Delft kan hierbij historie en techniek combineren, bijvoorbeeld door QR-codes te plaatsen bij historische plekken. Daarbij is goed overleg met direct betrokkenen organisaties essentieel. Ook is het behouden van de expertise op dit gebied binnen de gemeente belangrijk. Er dient voldoende gemeentelijke expertise aanwezig te blijven om een goed monumentenbeleid uit te voeren.

Onze uitvinders eren met een 'Walk of Innovations'

Door de eeuwen heen zijn er veel bijzondere uitvindingen gedaan in Delft. Het CDA wil deze uitvindingen zichtbaar maken in een looproute door middel van stoeptegels (naar voorbeeld van de Hollywood 'Walk of Fame'). Deze 'Delftse Walk of Innovations' laat de rijke historie en de creativiteit van inwoners en onderzoekers uit Delft zien. Nieuwe baanbrekende Delftse uitvindingen kunnen later aan deze 'Walk of Innovations' worden toegevoegd, waarmee Delftse uitvinders en onderzoekers eeuwige waardering krijgen.

Voor onze jeugd

Het is belangrijk dat onze jongste inwoners al vroeg in aanraking komen met cultuur. Via OPEN (het nieuwe VAK/DOK) en door samenwerking tussen scholen en musea moet het culturele aanbod van Delft daarom laagdrempelig en toegankelijk zijn voor onze jeugd.

Toerisme

Delft trekt jaarlijks talloze mensen die naar hier komen om al het moois te bewonderen wat wij te bieden hebben, zoals de idyllische grachten, het Prinsenhof of de monumentale kerken. Of ze komen hier vanwege werk, voor een zakelijke afspraak of om een congres te bezoeken. Toerisme levert een bijdrage aan de lokale economie en werkgelegenheid. Het CDA wil het toerisme verder stimuleren door toeristen te verleiden vaker in Delft te overnachten en door Delft nadrukkelijker als congresstad te profileren. Tegelijk moet het toerisme passen bij de maat van Delft. Het CDA wil geen 'Amsterdamse toestanden', waarin bewoners zich niet meer welkom voelen in hun eigen stad.

Langer verblijf in de stad

Delft trekt momenteel vooral dagjesmensen die enkele uren de stad bezoeken. Hoewel wij deze toeristen uiteraard van harte welkom heten, zorgen teveel dagjesmensen voor een grote drukte in de stad terwijl de positieve invloed op de lokale economie en werkgelegenheid relatief beperkt is. Toeristen die in Delft overnachten dragen daar veel meer aan bij. Zij gaan uit eten, bezoeken een voorstelling of combineren het verblijf in Delft met een bezoek aan de winkels. Daarom wil het CDA, in overleg met de Delftse toeristenbranche, Delft aantrekkelijker maken als stad waar overnacht wordt. Dit kan bereikt worden door het organiseren van unieke evenementen in de avond, maar ook door in communicatie en marketing meer te wijzen op de strategische locatie van Delft, vlakbij andere bezoekwaardige steden en mooie natuur.

Delft en het water

Veel toeristen komen voor de grachten en het water naar Delft. Het CDA pleit voor een groene singelroute, een wandelroute om de binnenstad heen langs het water en door verbonden parken.

Delft moet goed bereikbaar zijn via het water. Een goede aansluiting op regionale voorwegen is goed voor het toerisme en verlevendigt het beeld van de stad.

In de zomer zijn de grachten verstopt met kroos. Dit ziet er niet uit en schaadt het onderwaterleven in de grachten. De oorzaak van het kroos moet worden aangepakt, zodat onze grachten straks weer zoveel mogelijk kroosvrij zijn.

Het CDA wil verdere uitvoering geven aan de acties die staan in de nota Toeristisch Waterbeleid. Daarnaast wil het CDA dat Delft, in samenwerking met de Provincie Zuid-Holland, de Schie als erfgoedlijn trekvaart verder versterkt. Dit zal een extra impuls geven aan het watertoerisme en de waterrecreatie.

Airbnb

Een ontwikkeling in de toeristenbranche van de laatste jaren is het verhuren van normale woonhuizen aan toeristen. Zolang dit niet tot problemen leidt, wil het CDA dit niet verbieden maar wel goed reguleren. Voorkomen moet worden dat de toeristen een zware last leggen op onze woningmarkt die al krap is. Daarnaast zien we in Amsterdam welke vervelende gevolgen grootschalige verhuur van woningen aan toeristen kan hebben voor omwonenden. Uiteraard moet ook voor deze overnachtingen toeristenbelasting worden afgedragen.

Delft Congresstad

Door Delft nadrukkelijker te profileren als aantrekkelijke stad voor het organiseren van congressen trekken we meer zakelijke toeristen, uit het binnen- en buitenland. Omdat congressen ook vaak gepaard gaan met restaurantbezoeken en hotelovernachtingen is dit een lucratieve markt waar voor Delft nog veel potentie in zit. Belangrijk is wel dat de congressen passen bij de schaal van Delft.

Minder verrommeling

Verrommeling en verloedering van de openbare ruimte is geen visitekaartje voor bezoekers van onze stad. Mensen die afval op straat gooien moeten hiervoor sneller beboet worden. Ook wildplakken of bestikkers van muren, lantaarnpalen, elektriciteitshuisjes etc. leidt tot verloedering. Wanneer de dader niet betrapt wordt, moet zo mogelijk de verstrekker van de posters of stikers hierop aangesproken worden. Graffiti op illegale plaatsen moet zo snel mogelijk weggehaald worden. Daarmee vergaat het plezier van het eigen "werk" en de investering in verfspuitbussen. De rekening van het verwijderen moet waar mogelijk naar de aanbrenner.

Het CDA wil af van de ontsierende spandoeken met reclame die boven onze mooie grachten hangen.

2. *Solidair zijn aan elkaar*

Werk en inkomen

Werk, betaald of onbetaald, is de beste manier om volwaardig aan de maatschappij deel te nemen. Werk zorgt voor zelfvertrouwen, eigenwaarde, zelfontplooiing, discipline en sociale ontwikkeling van mensen.

Meer bedrijven, meer banen

Na een periode van economische neergang, herstelt de economie zich weer. Om te zorgen dat de werkgelegenheid zich verder ontwikkelt, heeft de gemeente de taak om Delft een aantrekkelijke vestigingsplaats te laten zijn voor bedrijven. Minstens zo belangrijk is dat Delftse bedrijven hier willen en kunnen blijven groeien. Ondernemers moeten letterlijk en figuurlijk de ruimte krijgen. Zo pleit het CDA voor meer kleinschalige bedrijvigheid in de wijken. De focus van het CDA is daarbij breder dan alleen banen voor Delft Kennisstad. Er moet vanuit de gemeente juist ook aandacht zijn voor voldoende laaggeschoolde arbeidsplaatsen.

Aandacht voor de onderkant van de arbeidsmarkt

Hoewel de economie aantrekt en meer mensen een baan vinden, mag de onderkant van de arbeidsmarkt niet worden vergeten. Passende aandacht voor laaggeschoold werk is noodzakelijk om ook mensen aan de onderkant van de arbeidsmarkt voldoende perspectief te bieden.

Participatie

Het ontvangen van een bijstandsuitkering brengt rechten en plichten met zich mee. Het uitgangspunt is dat door middel van het zoeken naar werk een bijstandsuitkering op termijn niet meer nodig is. Maar mocht het vinden van werk niet lukken, dan is vrijwilligerswerk een andere manier om toch mee te doen in de samenleving en zodoende een bijdrage te leveren. De gemeente dient mensen met een bijstandsuitkering hierin actief te stimuleren en te begeleiden.

Sollicitatieplicht

De Participatiewet kent de verplichting tot solliciteren. Maar voor een deel van de uitkeringsgerechtigden komt toetreding tot de arbeidsmarkt nog te vroeg. Het tijdelijk niet handhaven van de sollicitatieplicht voor deze groep, is om die reden het overwegen waard. Zo kan met meer energie gewerkt worden aan stappen voor deze mensen om weer arbeidsfit te worden. Zoveel mogelijk maatwerk is hierbij gewenst.

Triple helix (samenwerking overheid, onderwijs en bedrijfsleven)

Binnen de regio Haaglanden is een sociaal akkoord afgesloten om banen te creëren. Om verschillende redenen loopt dit echter moeizaam. Daarnaast vinden MBO-studenten moeilijk een stage. Intensieve samenwerking tussen overheid (buurgemeenten en UWV), bedrijfsleven en onderwijs is daarom gewenst. Initiatieven die scholieren en toekomstige (stage)werkgevers bij elkaar brengen, zoals Delft on Stage, verdienen steun vanuit de Gemeente.

Startkwalificatie jongeren

Zoveel mogelijk jongeren moeten een startkwalificatie, en daarmee een diploma, halen. Met een startkwalificatie vergroten jongeren hun kansen op de arbeidsmarkt. Het is daarom erg belangrijk dat schoolgaande jongeren stage kunnen lopen. Het CDA wil zich, samen met de lokale instanties die zich bezighouden met jongeren en stages, blijven inzetten om meer jongeren aan een stageplaats te helpen. Wanneer een bedrijf te klein is om een stagiair in dienst te nemen, moet gekeken worden of met een aantal andere bedrijven samen een volwaardige stageplaats kan worden gecreëerd. Samen met de regionale opleidingscentra, scholen, ondernemers en instellingen zoeken we naar een balans tussen maatwerk en de menselijke maat.

Armoede en schulden

Aandacht voor doelgroepen

Binnen een actief en activerend minimabeleid moet aandacht zijn voor specifieke doelgroepen zoals kinderen, werkende armen (waaronder ZZP'ers) en ouderen. Op maat gesneden inkomensondersteuning is gewenst voor deze groepen om actief te kunnen meedoen in de samenleving.

Jongeren en schulden

Het CDA wil dat de gemeente zorgt voor regelruimte, zodat we per individu maatwerk kunnen leveren bij de uitvoering van de Participatiewet. Het voorkomen van schulden en het halen van een diploma staat voorop bij jongeren. Zo voorkomen we dat jongeren in een kwetsbare positie hun studie niet af kunnen maken, geen baan kunnen vinden, en mogelijk zelfs dakloos of onverzekerd raken.

Toegang tot schuldhulpverlening

Voor inwoners die in de financiële problemen zijn geraakt moet de toegang tot schuldhulpverlening verbeterd worden. Sneller moet duidelijk worden of iemand in een dergelijk traject kan worden geplaatst. Wanneer dat niet het geval is, begeleidt de gemeente actief - al dan niet in samenwerking met maatschappelijke organisaties - de inwoner met financiële problemen naar een rechtsgang zodat deze voor een schuldsaneringstraject in aanmerking kan komen.

Het huishoudboekje op orde

De groep inwoners met (hardnekkige) schulden groeit, ondanks het economische herstel. Actieve voorlichting over het op orde houden of brengen van het huishoudboekje, door bijvoorbeeld maatschappelijke partners, kan hierin ondersteuning bieden. De gemeente kan hierin faciliterend optreden. Daarnaast zien wij als een van de oplossingen voor excessieve schulden dat een groot aantal schuldeisers wordt teruggebracht tot één schuldeiser. Dit kan door de schulden over te nemen in één pakket. Een selectie van deurwaarders met een sociaal oogmerk helpt ook.

In de preventieve sfeer wil het CDA rekening houden met taalachterstand of laaggeletterdheid van de mensen die in de problemen (dreigen) te komen. De communicatie met mensen met financiële problemen moet ook voor hen begrijpelijk zijn. Dat betekent klare taal, met terugkoppeling en niet (enkel) digitale communicatie.

Zorg en welzijn

De zorg krijgen die nodig is

De zorg is de afgelopen jaren fors veranderd. Vroeger had iemand zonder meer recht op zorg. Tegenwoordig wordt eerst gekeken wat iemand zelf kan oplossen en pas daarna kan zorg worden toegewezen. Onze samenleving vertrouwt dus meer op onze zelfstandigheid en kracht en op onze naasten. Dat is een groot goed. Maar het CDA vindt het belangrijk dat goed nagedacht wordt over wat verantwoord is. Mensen kunnen, met de hulp van naasten, voor zichzelf zorgen zolang dat verantwoord is. Hiervoor is grote behoefte aan een focus op preventie. Zodat we kunnen voorkomen dat mensen te laat aan de bel trekken en daardoor, naast het persoonlijk leed dat dit veroorzaakt, nog meer zorg nodig hebben.

Aandacht en waardering voor mantelzorgers

Voor veel mensen is het vanzelfsprekend om te zorgen voor een naaste, of het nu een dementerende moeder is of een buurman met een gebroken been. Het is voor de zorgbehoefte ook fijn als een bekende helpt. Maar soms wordt of voelt de mantelzorger zich overvraagd. Mantelzorg moet immers vaak gecombineerd worden met een baan of andere verplichtingen. In die gevallen is het van belang dat de gemeente of instellingen bijspringen. De mantelzorger moet weten dat hij of zij er niet alleen voor staat de zorgbehoefte moet weten dat hij of zij de zorg krijgt die nodig is.

Zorgbehoefte zijn vaak kwetsbare mensen, en helaas komt het voor dat daar misbruik van gemaakt wordt. Dat er sprake is van diefstal of zelfs mishandeling. Om dit te voorkomen wil het CDA meerdere “keukengesprekken” tijdens de tijd van de zorg. In deze keukengesprekken is er zowel aandacht voor mogelijke overbelasting van de mantelzorger(s) als voor het tijdig signaleren van misbruik en mishandeling.

Jeugd- en Sociale teams

Wijk- en buurtgerichte zorg zorgt voor een menselijke maat. Het CDA wil daarom dat de sociale wijkteams verder worden ontwikkeld naar een hogere graad van professionalisering. Deskundige generalisten en een flexibele inzet van zwaardere vormen van zorg in samenwerking met de zorgverzekeraar.

Jeugdzorg

Gespecialiseerde jeugdzorg is voor een deel van onze jongeren een noodzakelijk kwaad. Volgens cijfers van Eurostat heeft zo'n 5% van de kinderen en jeugdigen gespecialiseerde jeugdzorg nodig. Dit zijn kinderen en jeugdigen die het echt moeilijk hebben thuis, die ernstige problemen hebben met zichzelf en/of die zich ernstig misdragen.

Maar het lijkt wel alsof tegenwoordig hele grote groepen kinderen zulke grote problemen hebben dat zij gespecialiseerde jeugdzorg nodig hebben. Veel kinderen krijgen hierdoor ten onrechte de stempels “probleem” en “zorgbehoevend”. Maatschappelijk leidt dat tot onnodige kosten maar ook tot minder beschikbare tijd en geld voor de kinderen die écht problemen hebben. Het CDA wil zich daarom juist richten op de talenten van kinderen en stimuleren dat alle kinderen toegang hebben tot cultuur, sport, muziek, kunst, beweging. Wij willen de focus verleggen van ziekte naar gezondheid. Geen pillen maar preventie! Wij zien kinderen niet in de eerste plaats als kwetsbare problemen maar als krachtige talenten.

Kinderen die echt zorg nodig hebben, moet uiteraard kunnen rekenen op excellent zorg. Wij willen er alles aan doen om kinderen die een onveilig thuis hebben (op tijd) te vinden en te

beschermen. Kinderen die ernstig met zichzelf in de knoop zitten moeten intensieve hulp krijgen. Kinderen die zich ernstig misdragen (vanuit een justitieel kader) moeten professionele begeleiding krijgen. Met andere woorden: zo licht mogelijke ondersteuning als het kan, maar zo intensief mogelijke ondersteuning als het moet.

Tegengaan eenzaamheid

Eenzaamheid is één van de grote sociale problemen van deze tijd. Het zijn niet alleen ouderen die onder eenzaamheid lijden. Ook veel scholieren, studenten, jongeren, mensen met een uitkering of mensen met een baan, alleenstaanden of mensen met een gezin, voelen zich regelmatig eenzaam en lijden hieronder. Het CDA vindt dat we er als samenleving samen voor moeten zorgen dat er een samen-leven ontstaat waar iedereen het gevoel heeft erbij te horen. Dat kan met kleine dingen, zoals een buurvrouw uitnodigen voor een kopje koffie of een keer boodschappen voor iemand meenemen. Wij willen eenzaamheid in kaart krijgen en goed monitoren. Waar dat nodig is, wordt een integrale aanpak gecoördineerd om eenzaamheid te bestrijden.

Dementie

Delft moet een dementie-vriendelijke gemeente zijn, waarin iedereen kan helpen: van winkelier, sportvereniging tot gemeenteloket. Dagbesteding, huishoudelijke hulp en vervoer is belangrijk in het gemeentelijk beleid voor passende zorg bij dementie. Mensen die mantelzorg verlenen aan iemand met dementie verdienen ondersteuning, zodat ook patiënten met dementie langer thuis kunnen wonen.

AED's

AED's kunnen levens redden wanneer iemand een hartstilstand krijgt. Het is daarom belangrijk dat er een stadsdekkend openbaar (city)netwerk van AED's komt, zodat er 24 uur per dag tijdig een AED beschikbaar is voor burgerhulpverleners. Te beginnen in en rond plaatsen waar veel mensen komen.

Alcohol, tabak en drugs

Het CDA wil het gebruik van (soft)drugs ontmoedigen. Wij zijn daarom voorstander van het uitsterfbeleid voor coffeeshops. Geen nieuwe coffeeshops in Delft, ook niet als er een coffeeshop verdwijnt. Om dezelfde reden zijn wij tegen het verruimen van de mogelijkheden om legaal thuis cannabis te telen. Medicinale wiet moet via apotheken verspreid worden.

Wat alcohol betreft pleit het CDA voor strenge controles op het verbod om alcohol te verkopen of te schenken aan minderjarigen. Ondernemers die bewust de regels overtreden en de gezondheid van jongeren in gevaar brengen, moeten stevig aangepakt worden. Bij herhaling moet de vergunning om alcohol te verkopen worden ingetrokken.

Verenigingen, ook studentenverenigingen, hebben een verantwoordelijkheid met betrekking tot verantwoord alcoholgebruik. Indien nodig moeten zij hier door de gemeente op worden aangesproken.

Voor zover het binnen de invloedssfeer van de gemeente ligt, zorgt het CDA Delft ervoor dat onze kinderen en jongeren straks zo rookvrij mogelijk kunnen opgroeien. Dat doen we door met een plan van aanpak te komen op weg naar een rookvrije gemeente. Eerste stap is om plaatsen waar veel kinderen en jongeren zijn, zoals scholen, kinderboerderijen, sportvelden

en speeltuinen, geheel rookvrij te maken. De gemeente gaat hierover in gesprek met de exploitanten van die plaatsen.

Onderwijs

Het basis en voortgezet onderwijs is voor onze jeugd de poort naar een mooie toekomst. Voor sommige jongeren is het voortgezet onderwijs het eindstation. Voor veel andere jongeren is het diploma een tussenstation, en vormt het een basis voor het vak waar zij verder voor gaan leren of voor gaan studeren. Maar tussenstation of eindstation: voor alle jongeren streven wij naar een startkwalificatie zodat zij een grotere kans hebben op een beroep.

Onderwijs opent de mogelijkheden om kennis te maken met cultuur, kunst, muziek, sport en andere zaken die de talentontwikkeling van onze jongeren stimuleren.

Het onderwijs is ook een vindplaats voor kinderen en jeugdigen die het zwaar hebben in het leven. Kinderen die problemen hebben met zichzelf, met hun omgeving of door de opvoedingsrelatie met de ouders. Een goede match tussen onderwijs en (laagdrempelige) hulp kan ervoor zorgen dat deze kinderen op tijd worden gevonden en kunnen worden geholpen.

Internationale scholen

De bevolking van Delft wordt steeds internationaler. Een deel van de mensen die vanuit het buitenland naar Delft komen, verwacht hier maar enkele jaren te blijven. Mede daardoor ontstaat steeds meer vraag naar internationale scholen in Delft. De beschikbaarheid van internationale scholen is een belangrijke factor in het vestigingsklimaat voor (internationale) kenniswerkers. Het CDA staat daarom positief tegen de komst van internationale scholen in Delft en vertrouwt daarbij in eerste instantie op initiatieven vanuit de onderwijsorganisaties zelf.

Kenniseconomie

De TU Delft is een van de beste universiteiten van Europa. In allerlei internationale vergelijkingen staat de TU Delft hoog in de ranglijsten. Naast Vermeer, Oranje en Delfts Blauw draagt ook de TU bij aan de internationale bekendheid van Delft. En Delft heeft met bijvoorbeeld IHE, TNO en Deltares meer gerenommeerde kennisinstellingen binnen de gemeentegrenzen.

Invulling van het convenant tussen de Gemeente en de TU Delft

Het CDA is blij met het in 2017 gesloten convenant tussen de TU Delft en de Gemeente Delft. Dankzij dit convenant werken de TU en de gemeente samen op enkele thema's die zowel voor de stad als voor de TU belangrijk zijn. Maar in het convenant staan ook veel ideeën waar de politiek zich nog over uit moet spreken. Wanneer er de komende jaren politieke voorstellen gedaan worden waarbij verwezen wordt naar de inhoud van het convenant, zal de CDA-fractie deze voorstellen steeds objectief en onafhankelijk beoordelen.

Meer verbinding door proeftuinen en contacten

Aan de TU Delft en bij andere Delftse kennisinstellingen vindt veel baanbrekend onderzoek plaats. Onderzoek naar technische ontwikkelingen waarvan vrij zeker is dat zij op den duur de maatschappij zullen veranderen. Inwoners van Delft lezen er wellicht over in de krant en zien het op tv, maar tot daadwerkelijke ontmoetingen en interactie komt het niet vaak.

Het CDA wil de komende jaren de banden tussen de TU Delft, kennisinstellingen en de niet-studerende inwoners van Delft verder aanhalen. Dit willen we doen door Delft vaker proeftuin te laten zijn voor nieuwe maatschappelijke innovaties die goed in een stedelijke omgeving passen. We denken dan bijvoorbeeld aan zelfrijdende bussen, zorgrobots, drones en intelligente verkeerssystemen. De Delftse bevolking kan deze innovaties dan als eerste zien en proberen, en de ervaringen terugkoppelen aan de onderzoekers. Hierdoor ontstaan waardevolle ontmoetingen tussen studenten, onderzoekers en inwoners. Voor de studenten en onderzoekers is dit een goede voorbereiding op hun latere carrière, omdat zij voortdurend op de maatschappelijke impact van hun handelen moeten letten. De niet-studerende inwoners van Delft leren de studenten beter kennen en zullen merken dat hun zorgen en suggesties worden gehoord en begrepen. Ook kan meer gebruik worden gemaakt van de kennis op de TU en Delftse kennisinstellingen bij het oplossen van lokale vraagstukken.

Waar het tonen van testprojecten en innovaties op beknellende wet- en regelgeving stuit, wil het CDA dat de Gemeente actief zoekt naar manieren waarop testen en demonstreren wél kan. Bijvoorbeeld door het instellen van regelvrije zones.

Samenwerking TU Delft met ander onderwijsvormen

Samenwerking van de TU Delft met andere vormen van onderwijs in de stad is zeer belangrijk. Het CDA is erg enthousiast over de betafactory waar onder begeleiding van innovatieve ondernemers TU-studenten samenwerken met HBO-studenten, MBO-studenten en scholieren van middelbare scholen.

TU Delft en lokale economie

Als grootste werkgever van Delft, heeft de TU Delft een grote impact op de lokale economie. Het is daarom wenselijk dat de TU Delft zoveel mogelijk inkoopt bij lokale ondernemers. Het CDA wil dat de gemeente, bij de gesprekken tussen de gemeente en de TU Delft, hierop aandringt.

3. Een geloofwaardige, betrouwbare en transparante overheid

Wat gaat CDA Delft zelf doen?

Het CDA wil Delft besturen, voor en namens de inwoners en ondernemers. Het CDA Delft wil zich daarbij de komende jaren blijven inzetten voor een manier van politiek bedrijven waarbij het vertrouwen in de lokale politiek weer kan worden teruggewonnen. Dit willen we doen door in samenspraak met inwoners, bedrijven en verenigingen nieuwe voorstellen te ontwikkelen, door regelmatig fractievergaderingen bij verenigingen te houden en door bezoeken aan wijken, scholen, zorginstellingen, verenigingen, ondernemers, culturele en religieuze instellingen af te leggen om direct te horen wat er leeft. Dit is een proces dat we al ingezet hebben, maar dat verder uitgebouwd kan en moet worden.

Betrokkenheid van inwoners vergroten

De uitdagingen van Delft eisen over en weer vertrouwen tussen de gemeente en haar inwoners en ondernemers. Een referendum draagt niet bij aan meer vertrouwen in de (lokale) politiek. Integendeel, referenda kosten veel geld en leiden tot valse verwachtingen, omdat de indruk gewekt wordt dat complexe problemen met een simpele ja/nee-vraag op te lossen zijn. Het CDA is daarom tegenstander van lokale referenda.

Maar er zijn wel andere methoden om de betrokkenheid van inwoners bij de lokale politiek te vergroten. De ingezette cultuuromslag bij de gemeente, waarin steeds vaker samen met de stad wordt opgetrokken, wordt wat het CDA betreft voortgezet en verder uitgebouwd. Hoewel communicatie met de inwoners en ondernemers door gebruik van internet en social media de afgelopen jaren zeker is verbeterd, blijft communicatie een aandachtspunt. Te vaak horen wij nog dat inwoners zich te laat en te beperkt geïnformeerd voelen over plannen van de gemeente. Daarnaast moet geborgd worden dat ook inwoners die niet actief zijn op internet en social media voldoende mogelijkheden hebben kennis te nemen van gemeentelijke besluiten.

Communicatie met de inwoners van Delft

Het is belangrijk dat inwoners en ondernemers weten wat er in de gemeenteraad besproken en besloten wordt. We begrijpen dat de meeste inwoners niet de raads- of commissievergaderingen willen bijwonen en de vergaderstukken lezen. Wij vinden het wel ontzettend belangrijk dat de burger op een makkelijke manier te weten kan komen waar we in die vergaderingen over aan het praten zijn, welke besluiten er genomen zijn en waarom. Veel van de communicatie tussen de gemeente en de inwoners vindt elektronisch plaats. Maar zolang er nog steeds groepen 'digibeten' zijn, moeten belangrijke besluiten ook via de lokale kranten (Stadskrant) verspreid worden.

Een belangrijke taak zien wij hierin ook voor lokale media. Onafhankelijke en kwalitatief goede journalistiek is de waakhond van de democratie, ook lokaal. De lokale en regionale journalistiek staan echter onder druk. Daardoor is er vaak weinig journalistieke aandacht voor lokale politiek. Wij gaan met de lokale journalistiek in gesprek hoe zij gefaciliteerd kunnen worden om deze essentiële taak te blijven uitvoeren, uiteraard zonder hierbij afbreuk te doen aan de journalistieke onafhankelijkheid.

Veiligheid

Ondanks dat de misdaadstatistieken aantonen dat Delft een relatief veilige gemeente is, voelen veel inwoners van Delft zich thuis of op straat onveilig. Deze gevoelens mogen niet genegeerd worden door de politiek. Het veiligheidsgevoel in alle buurten is en blijft daarom een belangrijk aandachtspunt de komende jaren. Dit realiseren we door in te zetten op preventie en zichtbare handhaving.

Op plaatsen waar buurtbewoners overlast ervaren moet de politie zichtbaar aanwezig zijn en zo nodig optreden. Voldoende politiecapaciteit voor Delft vanuit het regionale politiecorps is daarbij een voorwaarde.

Gebruik maken van de ogen en oren van de stad

We zorgen samen voor een veilig Delft. Buurtbewoners zijn de ogen en de oren in de wijk. Ook de komende jaren wil het CDA inwoners van Delft bewust maken van het feit dat veiligheid in de eerste plaats een eigen verantwoordelijkheid is. Door het criminel niet te makkelijk te maken of door buurtpreventieteams en sociale-mediagroepen waarin buurtbewoners letten op elkaars eigendom kan criminaliteit voorkomen worden. Uiteraard moeten burgers en ondernemers er wel op kunnen vertrouwen dat de overheidsinstanties snel en adequaat optreden als dat nodig is.

In nauw overleg met ondernemers wordt de komende jaren verder invulling gegeven aan de veiligheid in en rondom winkels, horeca en industrieterreinen.

Winkeldiefstal

Wanneer iemand slachtoffer is van een misdrijf, moet het makkelijk zijn om aangifte te doen. Daarnaast moet het slachtoffer erop kunnen vertrouwen dat er ook daadwerkelijk iets met de aangifte gedaan wordt. Zo geven winkeliers aan dat het niet loont om na winkeldiefstal aangifte te doen. Het proces is te moeilijk en met de aangifte wordt vaak niets of te weinig gedaan. Dit zorgt voor frustraties bij de winkelier en geeft winkeldieven een vrijbrief om toe te slaan. Het CDA wil dat winkeldiefstal altijd wordt bestraft, dat aangifte doen van welke vorm van winkelcriminaliteit dan ook altijd mogelijk is en dat de winkelier wordt geïnformeerd over de afhandeling van die aangifte. Samenwerking tussen de Delftse winkeliers, politie en gemeente moet worden versterkt.

Fietsendiefstal

Fietsendiefstal is een veelvuldig probleem in Delft. Niet zelden zijn het (internationale) bendes die massaal fietsen stelen. Het CDA is enthousiast over het inzetten van lokfietsen, waarbij dieven kunnen worden opgespoord. Verder moeten er voldoende fietsnieten worden geplaatst, waar fietsen aan vast gemaakt kunnen worden.

Cameratoezicht

Cameratoezicht is wat het CDA betreft een optie op plaatsen waar dat nodig en wenselijk is. Op sommige plaatsen kan cameratoezicht voorkomen worden door een goede inrichting van de openbare ruimte, met goede verlichting en zichtlijnen, zodat gebruikers van de openbare ruimte zich veilig voelen en veilig zijn. Een mooi voorbeeld hiervan is het nieuwe stationsplein.

Handhavers en BOA's

Onze handhavers en BOA's (Buitengewone Opsporingsambtenaren) vervullen een belangrijke en noodzakelijke sociale en handhavende taak. Door hun zichtbare aanwezigheid en optreden, zorgen zij ervoor dat bewoners en gasten zich aan de regels houden die we met elkaar hebben afgesproken. Fysiek of verbaal geweld tegen handhavers is daarom ontoelaatbaar! Handhavers zijn de laatste jaren veel klantvriendelijker en servicegerichter geworden. Dit verdient erkenning en moet zo blijven. Zij zijn immers ambassadeur van de gemeente Delft!

Jeugdbendes

In enkele wijken geven inwoners van Delft aan zich bedreigd te voelen door groepen jongeren die intimiderend gedrag uitoefenen. Uiteraard mogen ook jongeren op straat vertoeven, maar het intimideren, bedreigen of zelfs fysiek lastigvallen van andere inwoners is uit den boze. Waar nodig moet hard opgetreden worden om onze straten veilig te houden. Hier zijn handhaving en preventie nodig. De ervaring wijst uit dat dit een zaak van lange adem is. Na het boeken van enkele resultaten mag de aandacht daarom niet verslappen.

Anti-radicalisering

Delft kent een relatief groot aantal Syriëgangers. Deze geradicaliseerde en waarschijnlijk getraumatiseerde jongeren vormen een groot risico voor de veiligheid wanneer zij terugkeren naar Delft. Binnen de grenzen van de rechtsstaat moeten deze jongeren aangepakt worden, zolang zij een verhoogd risico vormen.

Tegelijk moet voorkomen worden dat andere jongeren zich zo vervreemd van onze samenleving voelen, dat zij hun heil zoeken in radicaal gedachtegoed. Dat kunnen we bereiken door in te zetten op actieve deelname aan de samenleving en gelijke kansen.

Digitale veiligheid

Het beschermen van persoonsgegevens van inwoners van Delft, de digitale veiligheid, moet een kerntaak van de gemeente zijn. Gegevens van inwoners en ondernemers bij de gemeente moeten beschermd zijn. Daarnaast moeten inwoners en ondernemers erop kunnen vertrouwen dat de gemeente de gegevens alleen gebruikt daar waar ze voor bedoeld zijn.

4. Een stad die we door willen geven

Verkeer, vervoer en parkeren

Delft ligt in het hart van de metropoolregio Rotterdam-Den Haag, heeft internationale bedrijven en kennisinstellingen binnen haar gemeentegrenzen en trekt jaarlijks grote aantallen toeristen. De verkeersdruk is daarom groot. Dat betekent dat we moeten blijven investeren en innoveren in slimme en nieuwe vervoersoplossingen, om de bereikbaarheid te vergroten, waarbij we tegelijkertijd rekening moeten houden met het beslag dat dit legt op het milieu.

Voor (te) veel bezoekers van Delft is het onduidelijk waar je in Delft kunt parkeren en hoe je in de binnenstad kunt komen. Gevolg is dat zij onnodig ronddolen, per ongeluk de autoluwe binnenstad binnenrijden of achteraf een boete krijgen omdat zij onbewust verkeerd geparkeerd stonden. Het CDA wil dat rondom de binnenstad duidelijker wordt aangegeven waar beschikbare parkeerplekken zijn. Daarmee voelen bezoekers zich meer welkom.

In elke wijk moet een balans gezocht worden tussen verkeersstromen in die wijk. In de binnenstad moet de nadruk vooral liggen op voetgangers en fietsers. Maar ook de mensen die daar wonen, jongeren, medioren en senioren, moeten bezoek kunnen krijgen en volwaardig kunnen deelnemen aan de samenleving. Bereikbaarheid, ook met geregeld openbaar vervoer en goede parkeermogelijkheden voor bewoners en hun bezoekers, maakt ook voor hen participatie mogelijk. In de historische schilzones is ook een beperkte rol voor de auto weggelegd. In de nieuwere wijken aan de rand van de stad moet de autobereikbaarheid goed zijn. Hiernaast moeten er in deze wijken goede openbaar vervoer-verbindingen zijn en veilige en directe fietsroutes naar de winkelcentra en voorzieningen. Ook de voetgangers in deze wijken verdienen aandacht: het voetgangersnetwerk moet veilig zijn.

Veilige loop- en fietsroutes naar scholen krijgen van het CDA de hoogste prioriteit. Jonge kinderen zijn immers de meest kwetsbare verkeersdeelnemers.

Openbaar vervoer

In 2019 gaat de nieuwe openbaar vervoersconcessie in. Dit is een regionale aanbesteding, maar het CDA wil dat Delft zich hierin hard maakt voor schone bussen. Het CDA wil dat Delft (en het liefst de hele metropoolregio) aansluiting zoekt bij het Rotterdamse initiatief om de bussen op waterstof te laten rijden.

De komende jaren wordt gewerkt aan de verdubbeling van de sporen tussen Rijswijk en Delft-Zuid. Wanneer dit in 2023 af is, is er meer ruimte op het spoor. Dat zal leiden tot meer intercity- en sprinterverbindingen naar Den Haag en Rotterdam. Het CDA wil onderzoeken of ook een rechtstreekse treinverbinding naar Gouda/Utrecht mogelijk is en of deze verbinding ook voorziet in voldoende behoefte.

Er moet een goede openbaar vervoer-verbinding komen met Rotterdam The Hague Airport, zodat een directe verbinding ontstaat tussen Delft en het vliegveld, waarmee we de rest van de wereld verbinden met Delft. In een later stadium besluiten we of dit in de vorm van een

tramverbinding (doortrekken lijn 19) of een (hoogwaardige) buslijn moet. Dit zal afhangen van de kosten en het verwachte aantal reizigers.

Zodra tramlijn 19 naar Technopolis rijdt, wil het CDA graag opnieuw kijken of een transferium op Technopolis, waar bezoekers aan Delft goedkoop kunnen parkeren en naar het centrum kunnen reizen, haalbaar is. Idealiter komt hier ook een overslagstation voor goederen op kleinere, elektrische vrachtwagens.

De buslijn naar de wijken Voorhof en Tanthof-Oost (de oude lijn 62) moet in ere hersteld worden. Deze lijn werd dankbaar gebruikt door senioren en gehandicapten. Door het verdwijnen van deze buslijn zijn deze kwetsbare groepen minder mobiel geworden.

(Elektrische) fietsen en brommers

Delft is een stad waar veel gefietst wordt. Dat is een goede zaak: het scheelt in autobewegingen, is schoon en gezond. Het gebruik van de fiets wil het CDA daarom zoveel mogelijk stimuleren door aanleg en verbetering van veilige fietspaden en het faciliteren van plaatsen waar de fiets veilig gestald kan worden.

Door het grote aantal fietsen ontstaan her en der problemen. Bijvoorbeeld in de TU Noordwijk, waar de stroom fietsers zo groot is dat automobilisten hier nauwelijks nog tussendoor kunnen komen.

Helaas houden veel fietsers zich niet aan de verkeersregels, waardoor zij zichzelf en anderen onnodig in gevaar brengen. Het CDA pleit voor strengere controles op het voeren van verlichting, het fietsen door rood licht of ander gevaarlijk fietsgedrag.

Door de opening van de derde ondergrondse fietsenstalling bij het station en de komst van tramlijn 19, neemt hopelijk de schaarste aan fietsenstallingen af. We houden nauwlettend in de gaten of dit inderdaad zo is. En dus ook of er toch een behoefte blijft aan nieuwe fietsenstallingen. Tegelijk met meer fietsenstallingen wil het CDA striktere handhaving op verkeerd gestalde fietsen.

Met de komst van elektrische fietsen kunnen mensen sneller grotere afstanden afleggen. Het voordeel is dat elektrische fietsen minder ruimte innemen en beter zijn voor het milieu dan auto's. Het CDA wil het bezoek aan Delft op de elektrische fiets daarom stimuleren. In de stad moeten enkele publieke oplaadpunten voor fietsen komen waar fietsers (tegen betaling) hun fiets kunnen opladen.

Door het toenemende aantal elektrische fietsen, ontstaan op onze toch al drukke fietspaden steeds grotere snelheidsverschillen. Om gevaarlijke situaties te voorkomen moeten fietspaden waar dat mogelijk is verbreed worden, zodat snellere fietsers veilig kunnen inhalen.

Voor fietsers dienen goede aansluitingen op de regionale infrastructuur te komen, zoals fietssnelwegen, regionale treinstations of haltes van RandstadRail. Ook dit moet forensen stimuleren vaker de fiets te pakken.

Tweetakt-brommers en scooters dienen zoveel mogelijk geweerd te worden. In vergelijking met viertakt-brommers verbruiken de tweetakt-brommers meer benzine en stoten ze meer

fijnstof uit. Ook zijn ze eenvoudiger op te voeren, waardoor gevaarlijke situaties in het verkeer kunnen ontstaan. Ons streven is om Delft in 2022 tweetakt-brommer-vrij te hebben. De gemeente kan hieraan bijdragen door bedrijfsmatig gebruik van de tweetakt-brommers te ontmoedigen, bijvoorbeeld door geen ontheffing te geven voor de binnenstad. Ook stellen wij voor een inruilsubsidie voor vervuilende tweetakt-brommers in te voeren. Hierdoor kunnen mensen die voor hun vervoer afhankelijk zijn van een dergelijke scooter of brommer en die niet de financiële middelen hebben om een schoner alternatief aan te schaffen, toch gestimuleerd worden hun vervoersmiddel in te ruilen.

Auto's en parkeren

De vervanging van de Sebastiaansbrug in 2019 betekent dat het verkeer een jaar lang niet van deze belangrijke toegangsroute gebruik kan maken. Terecht maken veel ondernemers en bewoners in het zuidelijk deel van de binnenstad zich hier zorgen om. Het CDA wil dat de gemeente zorgt voor duidelijke omleidingsroutes (beginnend op de A13) die ervoor zorgen dat de alternatieven voldoende zichtbaar zijn. Natuurlijk zorgt de gemeente er in deze periode ook voor dat deze alternatieve routes voldoende bereikbaar zijn.

De Kruithuisweg heeft vijf verkeerslichten achter elkaar en automobilisten moeten geregeld voor alle verkeerslichten stoppen. Dit veroorzaakt niet alleen onnodige verkeershinder, maar ook extra slijtage en uitstoot door het remmen en optrekken. Het CDA wil kijken hoe de doorstroming van deze verkeersader verbeterd kan worden, bijvoorbeeld door het aanleggen van ongelijkvloerse kruisingen of een intelligent(er) verkeerssysteem.

Delft is de afgelopen jaren een van de duurste gemeenten geworden om te parkeren. Parkeertarieven, ook in de parkeergarages, moeten de komende jaren niet verder stijgen. Het Delftse parkeerbeleid moet erop gericht zijn dat er efficiënt gebruik wordt gemaakt van de beschikbare parkeerplekken. Nu zijn sommige parkeerzones overvol en anderen juist leeg. Het komende jaar wil het CDA bestuderen of andere parkeerproducten het parkeren meer kunnen spreiden, zodat er een gelijkmatiger benutting van parkeerplaatsen is.

Speciale aandacht vraagt het CDA voor mantelzorgers: zij moeten zo goedkoop en dichtbij de plek waar zij mantelzorg verlenen kunnen parkeren.

Design for All

Bij de inrichting van openbare ruimte moet rekening gehouden worden met alle typen gebruikers (Design for All). Mensen die slecht ter been zijn en gebruik maken van scootmobielen en rollators moeten overal kunnen komen. De gemeente toetst de toegankelijkheid aan internationale standaarden.

Ruimtelijke ontwikkeling

Stedelijke ontwikkeling

Bij de gronduitgifte van locaties moeten het ruimtelijk beleid en vastgoedbeleid gericht zijn op meer zorg voor stedelijke woon- en leefkwaliteit, in plaats van financieel gedreven deals met institutionele ontwikkelaars en beleggers, zoals nu vaak het geval is. Bouwen voor mensen moet het uitgangspunt zijn. Het CDA kiest nadrukkelijk voor een "stadsgedreven" aanpak.

Het huidige college heeft de ambitie uitgesproken dat in de komende jaren mogelijk nog 15 duizend woningen in Delft worden bijgebouwd. Dit betekent een groei van Delft naar zo'n 130 duizend inwoners. Wat het CDA betreft, geldt ook hier dat kwaliteit boven kwantiteit

gaat: liever minder nieuwe woningen dan teveel concessies doen aan de kwaliteit van de leefomgeving. De resultaten van de door het CDA gevraagde impact-analyse naar de mogelijke komst van 15 duizend woningen wachten wij daarom met interesse af. Als uit deze impact-analyse blijkt dat zoveel woningen alleen kunnen worden gerealiseerd door in te boeten op de kwaliteit van leven en wonen in Delft, kiest het CDA voor minder nieuwe woningen.

Woningdifferentiatie

Delft heeft grote behoefte aan kwalitatief hoogwaardige woningen voor de juiste doelgroepen op de juiste plek. Van belang is om ruimte te geven aan nieuwe huur- of koopwoonconcepten, zoals het "Friends-samenwoonconcept", kangoeroewoningen of wonen-werken concepten. Er is bijzondere aandacht nodig voor doelgroepen als starters, gezinnen, ouderen en aangepaste woningen voor zorg. Vooral gezinnen uit de middenklasse willen we verleiden om te (blijven) kiezen voor het wonen in Delft.

In Delft moet meer vraag-gestuurd en aanpasbaar gebouwd gaan worden, ofwel meer "bouwen op maat". Het CDA is daarom voorstander van betaalbare vrije kavels voor mensen die graag zelf willen bouwen. Daarnaast geven we graag betere kansen aan kleine gemotiveerde ontwikkelaars, verhuurders, particuliere opdrachtgevers en andere initiatiefnemers die kwalitatief aan onze stad willen bijdragen. Kwaliteit, innovatie en duurzaamheid moeten de basis worden, vanuit een proportionele grondprijspolitiek. Dat kan goed aansluiten bij de intenties van de nieuwe Omgevingswet, waarin het belang van burgerparticipatie en de dialoog met de burger wordt onderstreept.

Het bieden van passende woningen voor een eerlijke prijs moet het uitgangspunt zijn en niet het maximaliseren van lege-inkomsten voor de gemeente door projecten te vergunnen aan de hoogste bieder.

Het CDA wil dat er voldoende betaalbare huisvesting is voor alle jongeren, ook voor jongeren die niet studeren. Zo investeren we in een structurele oplossing van dakloosheid en zetten we in op efficiënte uitstroom.

Bewoners van sociale huurwoningen moeten veel meer de kans krijgen hun huurwoning te kopen. Corporaties moeten hieraan actiever mee gaan werken. Eigen woningbezit vergroot de eigen verantwoordelijkheid, de investeringsbereidheid in de woning en daarmee ook de leefbaarheid. De woonlasten dalen en de koopkracht van huishoudens stijgt. Bovendien kunnen met de opbrengst nieuwe woningen worden gebouwd, huidige verduurzaamd of de huren worden verlaagd.

Bestaande bebouwing handhaven en verduurzamen

Het CDA is trots op het cultureel erfgoed van Delft. Dit erfgoed is in de hele stad te vinden. Erfgoed is een cadeau uit het verleden dat waarde toevoegt aan ons dagelijks leven. Het CDA wil dat in navolging van vele andere gemeenten ook een Delftse Erfgoedvisie wordt opgesteld die onderdeel moet gaan uitmaken van de door de gemeente op te stellen Omgevingsvisie, in het kader van de Omgevingswet.

Daarnaast wil het CDA dat actief in kaart wordt gebracht welke gebouwen met een beeldbepalend karakter de komende jaren met leegstand of sloop worden bedreigd.

Dreigende leegstand van gebouwen moet de gemeente actief gaan signaleren, zodat succesvol en breed gedragen herbestemmen een betere kans krijgt.

Herbestemmen van gebouwen is in de meeste gevallen veel duurzamer dan nieuwbouw. Daarom zou bij ieder bouwiniciatief moeten gelden: "Renovatie en hergebruik van bestaande gebouwen, tenzij het niet anders kan".

Behoud en herbestemming gebouwen TU Delft

Momenteel worden verschillende gebouwen van de TU met sloop bedreigd, zoals het beeldbepalende gebouw voor elektrotechniek en de gebouwen voor natuurkunde en scheikunde. Deze karakteristieke, monumentale gebouwen behoren wat het CDA betreft zonder meer tot het erfgoed van de stad. Het CDA wil zich ervoor inzetten dat deze gebouwen behouden blijven voor Delft. Indien ze niet meer geschikt zijn voor onderwijs- en onderzoeksdoeleinden, kunnen ze wellicht door verbouw een andere bestemming krijgen.

Levendige stad

De Binnenstad is het visitekaartje van Delft. Ieder jaar vinden meer mensen hun weg naar de Binnenstad. Om bezoeken af te leggen, te winkelen, te werken of om te recreëren. Voor het bouwen in de Binnenstad is het belangrijk dat elke ontwikkeling bijdraagt aan een levendige en aantrekkelijke Binnenstad, met respect voor de cultuurhistorie. We willen de uitstraling van de Binnenstad vergroten door blijvend te investeren in de kwaliteit en levendigheid.

Het CDA is tevens een voorstander om winkelstraten een sterkere eigen identiteit te geven. Hierdoor wordt de stad voor een bredere groep mensen interessanter te bezoeken, wordt het winkelaanbod vergroot en worden kansen gegeven aan nieuwe opkomende groepen zoals de ambachtelijke kleinschalige maak-industrie.

Ook in andere wijken dan de Binnenstad moet worden geïnvesteerd in uitstraling, kwaliteit en levendigheid. De afgelopen jaren zijn deze wijken, waar de overgrote meerderheid van onze bevolking woont, achtergesteld ten opzichte van de Binnenstad. Het CDA wil dit herstellen door uit te gaan van eenzelfde kwaliteitsniveau voor alle Delftse wijken.

Kleinschalige bedrijvigheid moet meer ruimte krijgen in alle wijken van Delft, dat gaat een monotone leefomgeving tegen en vergroot de leefbaarheid. Juridische obstakels moeten worden aangepakt, de gemeente faciliteert bij het mogelijk maken hiervan.

Ruimte voor bedrijvigheid

De resterende bouwgrond in Delft is schaars. Toch wil het CDA ruimte geven aan bedrijven die iets toevoegen aan de stad. De hoogwaardige technische maak-industrie ontwikkelt zich snel en ziet meerwaarde van de nabijheid van de TU Delft. Dit soort bedrijven die werkgelegenheid geven voor een brede groep inwoners van verschillende opleidingsniveaus willen we graag aan ons binden. Een locatie waar dit gerealiseerd zou kunnen worden zijn de Schieoevers. De ambities van Delft op dit gebied moeten scherp gesteld worden: woonopgave of bedrijvigheid, of een innovatieve combinatie?

Buitenruimte

De kwaliteit van de buitenruimte in Delft kan omhoog. Groen in de gemeente heeft positieve gezondheidseffecten voor de inwoners, verbetert het milieu, vermindert luchtvervuiling, zorgt voor waterberging en dempt geluidshinder. Daarnaast helpt groen ook tegen hittestress en

verlaagt het de temperatuur in de stad in warme perioden. Het CDA wil daarom een natuurvriendelijker beheer en onderhoud van ons openbare groen, zoals ecologisch bermbeheer en waar mogelijk het erbij realiseren van gevarieerd groen in bestaande en nieuwe wijken. Wij streven naar een gevarieerde flora en fauna, waarbij inheemse bomen, struiken en planten de voorkeur verdienen. Hiermee stimuleren we de biodiversiteit in de stad. Water, groen en innovatie kunnen hand in hand gaan om dit op te vangen. Goede ideeën, ook van bewoners, moeten hierbij een kans krijgen. De gemeente kan deze positieve initiatieven van buurtbewoners procedureel helpen door obstakels aan te passen of deuren te helpen openen.

Een goede overgang tussen gebouw en omgeving is essentieel. Daarnaast moeten barrières als hoogteverschillen, slagbomen, paaltjes, vuilcontainers of andere obstakels op straat worden vermeden.

Duurzaamheid

Delft energieneutraal 2050

Delft heeft de ambitie om in 2050 energieneutraal te zijn, en het CDA is het van harte hiermee eens! Alle energie die op het grondgebied van de gemeente Delft wordt verbruikt, moet uiterlijk in dat jaar duurzaam zijn. Dit geldt voor elektriciteit, voor warmte en voor energie nodig voor transport. Energieneutraal betekent voor ons niet dat alle gebruikte energie per se ook binnen de gemeentegrenzen moet worden opgewekt. Soms is het beter om energie ergens anders op te wekken, bijvoorbeeld omdat daar meer ruimte is voor windmolens.

Duurzaamheid moet vooral vanuit de samenleving komen. De energietransitie is van ons allemaal. Het CDA wil een open dialoog bevorderen om de noodzakelijke energietransitie tot een gezamenlijk project te maken. Initiatieven uit de stad om onze stad energieneutraal te maken moeten op steun vanuit de gemeente kunnen rekenen. Mensen die hun huis energiezuinig maken, ervoor kiezen een auto te delen in plaats van er een te bezitten, of die bewust zo weinig mogelijk afval produceren. Of ondernemers die zich laten bevoorraden door elektrische busjes in plaats van grote vrachtwagens. Ook hier is de rol van de gemeente vooral faciliterend. Door het wijzen op mogelijkheden, door met regelgeving duurzame oplossingen te bevoordelen boven vervuilende alternatieven en door zelf het goede voorbeeld te geven.

De gemeente kan en moet zelf ook stappen zetten. Bij nieuwe straatverlichting of wanneer straatverlichting vervangen wordt, moet gekozen worden voor duurzame ledverlichting. Bij vervanging van gemeentelijke auto's gaat de voorkeur uit naar elektrische auto's.

De energietransitie is van ons allemaal. Initiatieven vanuit bewoners, eigenaren of ondernemers om zelf energie te besparen of duurzaam op te wekken verdienen daarom alle aandacht en steun vanuit de gemeente.

Aandacht voor risico's van duurzame projecten

De transitie naar een energieneutraal Delft zal onvermijdelijk gepaard gaan met investeringen. Hoe goed het doel ook is, deze investeringen mogen niet gepaard gaan met onverantwoorde risico's. Een risico is bijvoorbeeld dat flink geïnvesteerd wordt in een technologie die over een paar jaar al weer verouderd is. Het CDA wil daarom dat alle grote investeringen in Delft Energieneutraal gepaard gaan met een gedegen risicoanalyse. Ook moet bij grote investeringen vooraf gekeken worden hoe negatieve effecten op de lasten van burgers en ondernemers voorkomen kunnen worden. Bijvoorbeeld door het financiële voordeel van duurzame investeringen terug te geven aan de stad.

Wateroverlast door klimaatverandering

Door de klimaatverandering wordt de kans op wateroverlast door extreme neerslag steeds groter. In 2019 moeten gemeenten een gestandaardiseerde stresstest hebben uitgevoerd die inzicht geeft in de kwetsbaarheid van de gemeente voor wateroverlast. Het CDA wil deze stresstest al in 2018 uitvoeren zodat we snel een goed beeld krijgen van de kwetsbaarheid van Delft. Op basis hiervan moet de gemeente in samenwerking met het Hoogheemraadschap van Delfland maatregelen nemen om de gevolgen van hoosbuien te beperken.

Klimaatbestendig en waterrobuust inrichten moet een vanzelfsprekend onderdeel van ruimtelijke (her)ontwikkeling worden. Het CDA wil dat de gemeente de inwoners hier meer bewust van maakt en stimuleert dat er minder verharding van oppervlakte (waaronder tuinen) plaatsvindt. Het CDA is voorstander van het (in samenwerking met het Hoogheemraadschap van Delfland) verstrekken van regentonnen. Dit is een maatregel die helpt bij het opvangen van water en die burgers handelingsperspectief geeft.

Circulaire economie

Het CDA wil dat de gemeente zich inzet om tot een circulaire economie te komen door zowel ondernemers als burgers te stimuleren en kritisch te kijken naar haar eigen grondstoffenbeleid.

Het CDA stelt verder voor dat de gemeente een foodbattle organiseert om bewoners meer inzicht te geven in de hoeveelheid voedsel die zij weggooien. Daarnaast helpt een foodbattle inwoners om minder te verspillen.

Afval en Avalex

Uit onderzoeken blijkt dat nascheiding (het scheiden van afval op één centrale plaats) minstens zo goed is voor het milieu en goedkoper dan het gescheiden inzamelen van afval. Het CDA is daarom voorstander van het scheiden van afval nadat het is ingezameld. Nu wordt van huishoudens en bedrijven verwacht dat zij vooraf het afval scheiden. Drie containers per woning vraagt veel ruimte van onze bewoners, er moeten meer vuilniswagens rijden en vooral in de zomer hebben veel mensen last van stank en ongedierte omdat GFT-containers niet wekelijks geleegd worden. Het CDA wil daarom met de andere Avalex-gemeenten afspraken maken om over te gaan naar een systeem van nascheiding. Zolang dit nog niet mogelijk is moet in ieder geval in de zomer de groene container wekelijks geleegd worden, zodat bewoners die trouw hun groenafval scheiden niet met ongedierte en stank zitten.

Snelle verbetering kwaliteit en kosten van Avalex

De dienstverlening van ons afvalbedrijf Avalex is momenteel onder de maat. Delft is in een paar jaar tijd 30% meer gaan betalen voor afval, terwijl we steeds minder waar voor ons geld krijgen. Als dit niet snel verbetert, dan moet Delft op zoek naar een alternatief.

Schonere lucht en minder geluidsoverlast

Veel Delftse wijken liggen vrijwel direct naast de A13 of de A4, twee van de drukste snelwegen van Nederland. Dit leidt tot geluidsoverlast en luchtverontreiniging. Delft moet in overleg bij Rijkswaterstaat aandringen op asfalt dat minder fijnstof van autobanden laat komen. Het CDA ondersteunt zowel landelijke als lokale initiatieven om de overlast van fijnstof, verkeersherrie en opstoppingen terug te dringen.

Geluidsnormen moeten goed vastgelegd worden en bij overtreding moet gehandhaafd worden. Dit geldt voor alle vormen van geluidsoverlast: van verkeer tot evenementen.

Verduurzamen bestaande woningen en kantoren

Het CDA vindt het verduurzamen van de bestaande woning- en gebouwenvoorraad belangrijk. Veel (landelijke) subsidieregelingen voor verduurzaming komen in de praktijk echter vooral terecht bij de rijkste inwoners. Je moet immers het geld hebben om zonnepanelen of een elektrische auto aan te kunnen schaffen, zodat je vervolgens gebruik kunt maken van de subsidie. Om volledig duurzaam te worden, en om de lusten en lasten eerlijker te verdelen, moet de gemeente erop toezien dat ook bewoners van goedkopere koopwoningen en (sociale) huurwoningen kunnen profiteren van subsidies. Door dit op wijkniveau aan te pakken met eigenaren en corporaties, kan dit gerealiseerd worden.

Financiën

Door het aantrekken van de economie en het stijgen van de grondprijzen, in combinatie met harde bezuinigingen vanaf 2010, is de financiële situatie van Delft rooskleuriger dan vier jaar geleden. Delft kruipt langzaam uit de moeilijke financiële situatie van de afgelopen jaren. Dat betekent meer ruimte om te investeren in Delft. Dit moet behoedzaam en zorgvuldig gebeuren.

Behoedzaam financieel beleid

Een ezel stoot zich niet tweemaal aan dezelfde steen. Om te voorkomen dat Delft over een aantal jaren weer in moeilijke financiële situatie terecht komt, moeten de begrotingen sluitend zijn. Dat betekent dat er niet meer uitgegeven wordt dan er binnenkomt.

De hele stad profiteert

Geld uitgeven is geen doel op zich, maar de verbeterde financiële positie van Delft geeft de mogelijkheid om voorzichtig weer te investeren. Een belangrijke randvoorwaarde voor het totaalpakket aan investeringen is dat iedereen meeprofiteert. Dat is eerlijk, want iedereen heeft ook moeten inleveren toen er werd bezuinigd.

Terugdringen stadsschuld

De schuld van Delft is nog altijd enorm. Dit is geld dat we hebben geleend van de toekomstige generaties. Financiële meevallers moeten daarom wat het CDA betreft eerst en vooral gebruikt worden om de schuld te verlagen. De gemeente moet terughoudend zijn met het aangaan van nieuwe leningen en grote uitgaven.

Risicovolle projecten

Het CDA wil voorkomen dat Delft zich weer blindelings stort in dure en risicovolle projecten. Hierdoor is Delft bijna failliet gegaan. Het CDA wil extra beheersmaatregelen instellen voor grote investeringen, zodat de financiële fiasco's zoals we bij de Spoorzone hebben gehad niet meer kunnen gebeuren. Elke investering die Delft doet, moet een toegevoegde waarde hebben voor de inwoners of bedrijven in Delft.

Belastingen

Van alle grote steden is Delft de gemeente met de hoogste lasten. Dat is niet acceptabel. Het CDA wil dat de woonlasten zo snel mogelijk verlaagd worden naar een zelfde niveau als vergelijkbare gemeenten. Dat betekent dat belastingen, zoals de OZB, waar dat kan verlaagd worden. Belastingen die niet kunnen dalen, moeten hooguit stijgen met de inflatie.

Momenteel betalen eigenaren van woningen veel meer rioolheffing dan huurders: het CDA ziet graag dat iedereen evenveel betaalt voor het riool.

Door het toenemend gebruik van ict kan de gemeente kosten besparen. Waar dit het geval is, moeten de voordelen terugkomen in lagere kosten voor de bewoners en ondernemers.

Kandidatenlijst

1. Rob van Woudenberg

2. Gerrit Jan Valk

3. Ineke van Geenen

4. Josje Wouters

5. Maarten van Woerden

6. Touraj Ghadimkhani

7. Frank Visser

8. Daan Gorsse

9. Meike van Lit

10. Daniëlle Hartkamp–Alberts

11. Hamilcar Knops

12. Bram van Deurzen

13. Jerney Jüdel

14. Yavuz Ozkuzugudenli

15. Anna van den Bor–Vidolova

16. Johan Cornelissen

17. Mechteld de Boer–van Doorninck

18. Jurjen van Beek

19. Dorothea Langeveld–van Meggelen

20. Nyncke Graafland

21. Helma van der Meulen–Schot

22. Chris Verhoeven

23. Stefan Suurmond

24. Diana Spiessens

25. Marcel Migo

26. Nick van Schaik

27. Annie van Wely–Visser

28. Schelte Sixma van Heemstra

29. Johan Rob

30. Geert Engels

31. Eveline van der Kamp

32. Ruud Overtoom

33. Alex Crezée

34. Tim de Jong

35. Edgar Nijman

36. Joost Verhaar

37. Lieuwe Boersma

38. Paulus Meerman

39. Benjamin Geurts

40. Henk Joon

41. Leo Vijverberg

42. Wil Aalbers

43. Karin Happée

44. Wim van Leeuwen

45. Mechtild de Jong

46. Aad van Tongeren

47. David van Dis

48. David Knibbe

49. Arnold Vroomans

50. Robin Voorn

Colofon en dankwoord

Dit programma is opgesteld in opdracht van het bestuur van het CDA Delft door een commissie bestaande uit: Wilger Andeweg, Jurjen van Beek, Ineke van Geenen, Johan Rob, Gerrit Jan Valk (voorzitter), Chris Verhoeven, Frank Visser en Maarten van Woerden.

De commissie bedankt de vele organisaties, inwoners, verenigingen, stichtingen en ondernemers die brieven of e-mails hebben gestuurd of die wij de afgelopen jaren hebben gesproken, de leden van het CDA en de fractie en het bestuur voor hun input en ideeën voor dit programma.

CDA Delft
Markt 87
2611 GS Delft
✉ campagne@cdadelft.nl
🌐 www.cdadelft.nl